

Avaruusasian neuvottelukunnan kokous

1/5

Aika: perjantaina 31.1.2020 klo 12-13.30
Paikka: Etelä-Esplanadi 4 Sali 4
Paikalla: Puheenjohtaja: Ilona Lundström, osastopäällikkö, työ- ja elinkeinoministeriö
Päivi Antikainen, viestintäneuvos, liikenne- ja viestintäministeriö
Minna Palmroth, professori, Helsingin yliopisto / COSPAR-kansalliskomitea
Juhani Damski, pääjohtaja, Ilmatieteenlaitos
Tanja Jääskeläinen, apulaisosastopäällikkö, ulkoministeriö
Kimmo Kanto, head of space, Business Finland
Kai Knappe, turvallisuusjohtaja, puolustusministeriö
Janne Koivukoski, pelastusneuvos, sisäministeriö
Juha-Matti Liukkonen, johtaja, Reaktor Group Oy/Suomen ilmailu- ja puolustusteollisuusyhdistys PIA ry
Pentti Lähteenoja, ylijohtaja, maa- ja metsätalousministeriö
Sihteeristö:
Maija Lönnqvist, johtava asiantuntija työ- ja elinkeinoministeriö;
Heidi Pennanen, asiantuntija, työ- ja elinkeinoministeriö
Jenni Tapio, johtava asiantuntija, työ- ja elinkeinoministeriö
Tuija Ypyä, neuvotteleva virkamies, työ- ja elinkeinoministeriö
Tero Vihavainen, erityisasiantuntija, liikenne- ja viestintävirasto

Poissa: Paavo-Petri Ahonen, opetusneuvos, opetus- ja kulttuuriministeriö
Susan Linko, johtaja, Suomen Akatemia
Tanja Suni, tutkimusjohtaja, ympäristöministeriö
Veera Sylvius, toimitusjohtaja, Space Systems Finland Oy/Suomen ilmailu- ja puolustusteollisuusyhdistys PIA ry

1. Kokouksen avaus

Muihin asioihin ehdotetaan terveisiä Pia ry:n avaruusryhmän kokouksesta ja keskustelua mahdollisesta SSA-jaoksesta. Molemmat voidaan ottaa esiin myös sopivassa tilanteessa asiakohdassa 3.1.

2. Edellisen kokouksen muistio

Edellisen kokouksen muistio hyväksyttiin.

3. Päätösasiat

3.1 Kansallinen avaruusstrategia / strategian toimeenpano, prioriteettien valinta

Lokakuun kokouksessa päätettiin, että neuvottelukuntaa seuraa ja ohjaa kansallisen avaruusstrategian toimeenpanoa 2018 tehdyn päivityksen mukaisesti. Lisäksi sovittiin, että sihteeristö valmistelee tähän kokoukseen luonnoksen seurantamalliksi, jonka avulla voidaan tunnistaa ja priorisoida toimenpiteet sekä nimetä vastuutahot. Neuvottelukunta valitsee 3–5 priorisoitua kärkeä.

Maija Lönnqvist esitteli sihteeristön tekemän seurantataulukon. Osa toimenpiteistä on jo jaettu yksityiskohtaisempiin tehtäviin, joista osa on jo toteutettu. Lisäksi sihteeristö esittää, että priorisoidaan erityisesti toimenpiteitä, joilla edistetään suomalaisten toimijoiden pääsyä eurooppalaisiin hankkeisiin, referenssihankintoja, kansallisen ja kansainvälistä sääntelyä, ml. maa-asemia koskeva lainsäädäntö ja avaruuden tilannekuvan ja kestävän käytön edistäminen, sekä osaamista ja koulutusta.

Neuvottelukunta piti tärkeänä, että strategian toimenpiteiden toteuttamista seurataan järjestelmällisesti. Tarpeen olisi tunnistaa myös mahdolliset toimeenpanoon liittyvät riskit sekä toimenpiteiden tuottamat hyödyt.

Keskustelussa korostettiin korkeaa kunnianhimon tasoa; suomalaisten toimijoiden on päästävä entistä paremmin johtoasemiin kansainvälisissä hankkeissa ja käytettävä erityisesti EU-hankkeiden mahdollisuudet entistä paremmin. Neuvottelukunnan käsittelemä yhteinen kansainvälisen vaikuttamisen suunnitelma olisi tarpeen. Alan näkyvyys ja viestintä on olennaista, ei vain ulospäin vaan myös alan toimijoiden suuntaan.

Yleisesti neuvottelukunta piti tarpeellisena, että turvallisuuskysymykset huomioidaan toimenpiteissä laajemmin. Osana poikkileikkaavaa avaruuden kestävän käytön teemaa keskustelussa tuotiin esiin suunnitelma avaruuden tilannekuvakeskustuksen perustamisesta joka parantaisi Suomen kyvykkyyttä tilannekuvan tuottamisessa ja edistäisi Suomen osallistumista EU:n avaruusohjelmaan. Sovittiin, että

otetaan avaruuden tilannekuvakeskus seuraavan kokouksen agendalle. Lisäksi arvioidaan tarvetta tilannekuva-asioita valmistelevalle jaokselle.

Kestävän käytön lisäksi todettiin avaruuden merkitys kestäväälle kehitykselle, erityisesti ilmastonmuutos. Pidettiin tärkeänä, että strategian toimenpiteillä voidaan edistää suomalaisten kilpailukykyä ilmastonmuutoksen ratkaisuja tarjoavan osaamisen osalta.

Lisäksi todettiin, että strategian toimeenpanossa olisi syytä huomioida myös tulevaisuuden teknologiat. Todettiin, että neuvottelukunnalle olisi tärkeä tuoda asian-
tuntijaesityksiä ajankohtaisista aiheista kuten 5G, paikkatieto, Copernicus- ja Galileo-ohjelmat.

Päätös:

Priorisoitavat toimenpiteet:

- **avaruuden tilannekuva / avaruuden kestävä käyttö läpileikkaavana teemana (avaruuden tilannekuvakeskus seuraavaan kokoukseen)**
- **EU-vaikuttaminen Suomen painopisteiden mukaisesti, erityisesti rahoitus- ja yhteistyömahdollisuuksien hyödyntäminen, johtava asema hankkeissa**
- **ilmastonmuutos, erityisesti Suomen osaamisen kilpailukyky ilmastonmuutoksen monitorointi- ym. tarpeisiin**

Lisäksi turvallisuus otetaan kattavammin huomioon avaruusstrategian toimeenpanossa ja kiinnitetään huomiota tulevaisuuden teknologia- ja käyttötarpeiden ennakointiin ja ymmärtämiseen, ml. 5G, tärkeimpien yhteistyökumppanien identifiointiin ja osaamispohjan varmistamiseen

Sihteeristö laatii yksityiskohtaisen projektisuunnitelman ja aikataulun priorisoituille toimenpiteille. Lisäksi sihteeristö valmistelee yksityiskohtaisemmat mittarit strategian toteutumisen mittaamiseen tämän vuoden aikana.

4. Keskusteluasiat

4.1 YK:n avaruuskomitea COPUOS / Suomen osallistuminen ja prioriteetit

Jenni Tapio esitteli Suomen osallistumista ja prioriteetteja YK:n avaruuskomiteassa COPUOS:ssa. COPUOS käsittelee avaruuden käyttöön ja tutkimukseen liittyviä kysymyksiä ja valmistelee avaruustoimintaa koskevaa kansainvälistä sääntelyä. Suomi on hyväksytty COPUOS:n jäseneksi vuonna 2018. TEM vastaa COPUOS-edustamisesta yhteistyössä UM:n ja Wienin lähetystön kanssa, mutta komitean toiminta-ala koskettaa kaikkia hallinnonaloja.

Suomi edistää COPUOS:ssa samoja teemoja kuin muussa kv. vaikuttamisessa: kestävä käyttö, kestävä kehitys, uudet liiketoimintamahdollisuudet, kansainvälisen sääntelyn kehittäminen. Osallistuminen 95 jäsenmaan foorumiin on hyvä mahdollisuus saada globaalia näkyvyyttä suomalaiselle osaamiselle.

4.2 Euroopan avaruusjärjestö / yhteenveto ministerikokouksesta

Kimmo Kanto esitteli yhteenvedon ESA:n ministerikokouksesta, joka pidettiin Sevillassa marraskuun lopussa 2019. Jäsenmaat sitoutuivat kautta aikojen suurimpaan rahoitukseen ESA:lle ohjelmakaudelle 2020-22(24), 14,4 mrd euroa. Talouspoliittinen ministerivaliokunta hyväksyi Suomen ESA-rahoituksen tasonoston 19,5:stä miljoonasta 27-28 miljoonaan euroon vuodessa. Tähän ei kuitenkaan myönnetty lisärahoitusta, vaan TEM vastaa rahoituksesta oman hallinnonalansa budjetin puitteissa. Rahoitusosuuden kasvu edellyttää entistä tarkempaa seurantaa siitä, mitä ESA-yhteistyössä saadaan aikaan.

Neuvottelukunnan jäsenet olivat tyytyväisiä rahoitustason nostoon ja pitivät ministerikokouksen valmistelua onnistuneena. Kansallista instrumenttikehitystä tukevan Prodex-ohjelman osalta pidettiin tärkeänä, että hankevalinnat perustuvat puolueettomaan arviointiin, jonka esimerkiksi COSPAR:n kansalliskomitea voisi järjestä.

4.3 EU-puheenjohtajakausi ja avaruuspolitiikka

Maija Lönnqvist esitteli Suomen avaruuspolitiikan painopisteenä oli erityisesti avaruusratkaisujen merkitys arktiselle alueelle, mikä sai hyvän tuen komissiolta ja paljon kiinnostusta muilta jäsenmailta. Kilpailukykyneuvosto hyväksyi neuvoston

päätelmät avaruusratkaisuista arktisen alueen tarpeisiin 29.11.2019. Helsingissä
pj-kauden oheistapahtumana järjestetty European Space Week –tapahtuma keräsi
yli 900 osallistujaa ja onnistui erittäin hyvin suomalaisten toimijoiden ja komission
yhteistyönä.

5. Muut asiat

Muut asiat käsiteltiin osana kohtaa 3.1.

6. Seuraava kokous

Seuraava kokous järjestetään huhti-toukokuussa. Syksyn kokous ehdotetaan jär-
jestettäväksi Ilmatieteen laitoksen kutsusta Sodankylän Arktisessa avaruuskeskuk-
sessa 8.-9.9.20.

Liitteet	1. pp-esitys (ml. asiakohdat 3.1, 4.2 ja 4.3) 2. Edellisen kokouksen muistio 3.1 Toimenpiteet –taulukko 4.1 taustamuistio 4.1 COPUOS tieteellis-teknisen alakomitean agenda
----------	---